

Nem számoltam össze, de gyanítom, Vámos László, az Operaház főrendezője az egyik csúcstartó a szegedi szabadtéri történetében. Négy változatban rendezte itt a Tragédiát, több legendás Shakespeare-remek és számos zenés darab, opera színrevitele fűződik a nevéhez. Idén A trubadúrt állította itt színpadra.

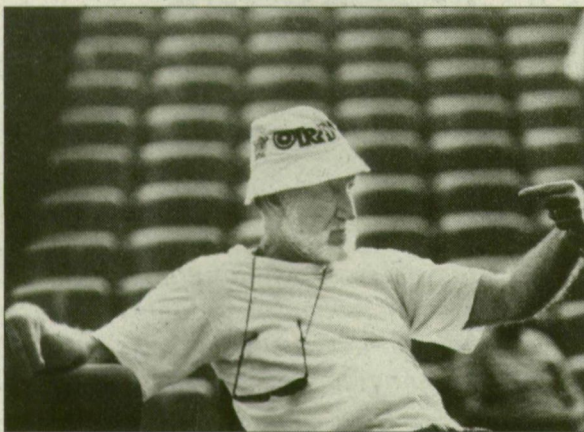
■ A Verdi-opera, miként a tavalyi Otello is, a szabadtéri és az Operaház közös produkciója. Mikor mutatják be Budapesten is?

– Az operaházi bemutató kitolódott a következő évad legvégére, és így csak az azt követő évad bérleti rendszerében játszunk majd folyamatosan. A darab évtizedeken keresztül műsoron volt, nem árt egy rövid pihenő, mert különben a bérlek azt gondolják, hogy ugyanazt az előadást kapják. Nagyon jó dolognak tartom a két intézmény együttműködését, még akkor is, ha a kiállítási költségnek legfeljebb csak harmadát kapjuk meg a szegedi szabadtértől, de azért ez is nagyon sokat segít. Szeged pedig biztosan nem tudna kétféle ilyen szintű szcenikát létrehozni, tehát neki még inkább érdeke ez a koprodukció.

■ Kinek az ötlete volt ez a nem épp szokványos díszlet?

– Nagyon nehéz megmondani, mikor születik meg egy gondolat. A trubadúrt hetször rendezem, az első operaházi rendezésem is

„Szenvedély nélkül nincs ember” – mondja A trubadúr rendezője

Vámos László. (Fotó: Gyenes Kálmán)

ez a darab volt, épp a mostani előadás díszlettervezőjével, Csikos Attilával csináltam, akinek, ha jól emlékszem, az volt az első önálló nagy díszlete. A trubadúrhoz mindig a tűzmisztikát kerestem. Az akkori operaházi díszletünket, egy plasztikus horizontot, úgy is lehetett világtítani, hogy láng legyen, és a tűz körülvegye a színter-

ret. Nagyon szerettem Rodent, amikor 1956 nyarán először megláttam A pokol kapuja című kompozícióját Párizsban, a Rodin-múzeum kertjében, megkapott a drámaisága, és bennem maradt. Most, amikor A trubadúrhoz valami barbár, középkori, a máglyával és a tömeghalállal, az emberek egymást pusztító pokoli erejével kap-

csolatos képzőművészeti párhuzamot kerestem, beugrott Rodin műve. Odaadtam a fotóját Csikos Attilának, és azt kértem, hogy a díszlet még színben is valami hasonló legyen, ugyanakkor mindent tudjon, variabilitásánál fogva alkalmas legyen a cigánytáborból kezdve Luna várának börtönéig minden helyszín megjelenítésére.

■ Mit gondol, miért rajong még ma is a közönség ezért a darabért?

– A trubadúr olyan őszinte és olyan elementáris zene, hogy ezt a kérdést még sohasem tettem fel magamnak. Ha olyan hőfokon interpretálják, ahogyan azt Verdi elképzelte, akkor csak át kell engednünk magunkon, és hát, hiszen szenvedély nélkül nincs ember. Csak elfojtott szenvedélyeink vannak, és minden elfojtott szenvedély káros, minden kiengedett szenvedély – bármilyen

nehéz is elszámolni vele – hozzájárul az ember teljességéhez.

■ Már a tavalyi Otello színpadra állításával is rövid idő alatt készült el, de A trubadúrral biztosan rekordot dönt, hiszen még egy hét sem állt rendelkezésére...

– Mellbevágóan rövid volt az idő, ha a próbák idején kifogtunk volna egy esős napot, akkor nem tudom, mi történt volna. Lehet, hogy a banque volt részemről, hogy nem kértem legalább két nappal többet...

■ Eredménytelenül zárt az a pályázat, amit májusban írt ki a Művelődési és Köznevelési Minisztérium a Magyar Állami Operaház főigazgatói tiszteire. A kilenc jelentkező közül egyiket sem tartotta alkalmasnak a pályázatokat elbíráló szakmai bizottság. Úgy hírlík, meghívásos pályázatot írunk ki, és felkérjük önt az azon való részvételre. Mit fog válaszolni?

– Nem tudom, előbb tárgyalnom kellene a minisztériummal. Hogy vállalom-e vagy sem, az kizárólag a kondíciókon múlik majd. Annak ugyanis nincs semmi értelme, hogy pénztáros legyen az ingyenesüzemben.

H. Sz

Kik azok az ősgyeviek és mit akarnak?

Tízéves az algyőiek civil szervezete

Szinte napra pontosan 10 évvel ezelőtt, 1986. július 26-án, az Anna-napi búcsúkor 72 taggal alakult meg az Ősgyeviek Baráti Köre (ÖBK). Algyőn, a Kosárfonó utcai iskolában azzal a céllal gyűltek össze akkor az emberek, hogy formát, szervezett kereteket adjanak közös akaratuknak: legyen egy társaság, amely erősítheti a szülőföld iránti szeretet. Azokban is, akik most élnek Algyőn és nemkülönben az elszármazottakban. Jelenleg 250-en vannak. Minden évben ilyenkor, a búcsú napján találkoznak. Ma, szombaton azt ünneplik, hogy tíz esztendeje hathatósan működik az ÖBK.

Mint az évtizedek óta Szegeden élő, de magát igazi ősgyevinek valló Dombi Gyulától, az ÖBK titkáráról megtudtuk, a szombati ünnepélyes találkozón nemcsak arról számolnak be, hogy a tagság – kétharmaduk algyői, a többiek szétszóródva, Pesten Szegeden,

Vásárhelyen, Londonban, Sydney-ben – mit segített a település fejlődésében; a résztvevőknek emlékérem készült, Fritz Mihály szobrászművész alkotása; emléklapokat is kapnak az évfordulóra és üdvözölhetik vendégeiket, a bajor testvértelepülésről, Hebertsfeldenből érkezőket; és persze felszögegyei menüt fogyasztanak a díszvacsorán...

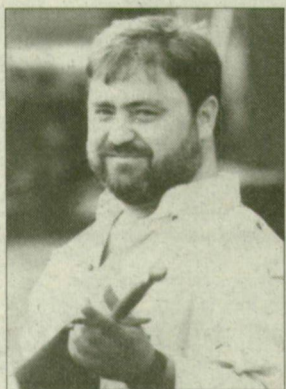
Az ÖBK a falu érdekében számos akciót, közösségi alkalmat szervezett és kezdeményezett: tagjai adakoztak a háborús emlékműre, a Faluházra, az idén áprilisban pedig megszervezték az első „falunapok” programját. Helytörténeti munkát végeznek, kapcsolataik révén igyekeznek elvinni a falu jó híreit országba-világba. Mivel minden találkozón fényképek készültek, a mostani ünnepi alkalomra szép, az összehozott dokumentumait tartalmazó albumot készítették.

S. E.

Manrico: Boiko Zvetanov

A csütörtök esti főpróba közönsége csalódottan vette tudomásul, hogy a Manricót alakító, Zürichben élő kis bolgár tenorista szinte egyetlen frázist sem énekelt. Piergiorgio Morandi ezért nemcsak a karmesteri teendőket látta el, hanem énekelte is. Az „Ah si ben mio...” után még tapsot is kapott. Nehogy a főpróba alapján írjak kritikát – szölt ránk egyik ismerősünk a zenekarból –, majd meglátjátok a premieren: kicsi a bors, de erős hangja van! Boiko Zvetanovot a Lunát alakító Szilágyi Károly ajánlotta Szegedre, jól ismeri, hiszen sokfelé énekeltek már együtt a darabot. Zvetanovot négy éve a Zürichi Operaházhoz fűzi állandó szerződés. A szófiai zeneakadémián végzett, megnyerte a roppant rangos szófiai, majd a bilbatoi énekversenyt. A Szófiai Állami Operaházban debütált, majd három hónapig Boris Christoff tanítványa volt Olaszországban. Azért nem tovább, mert sajnos a Maestro közben megbetegedett, és nem tudta folytatni az oktatást.

Egy ritkán játszott Rossi-

A bolgár tenorista.
(Fotó: Gyenes Kálmán)

ni-opera, Az olasz nő Algíriban tenor szerepe volt első nagy alakítása, majd a Rigoletto Mantuai hercege következett. Azóta a Verdi-szerepeket szereti legjobban, bár szerepálma a szerelmi bájital Nemorinója. Repertóráján a legnagyobb lírai tenorszerepek sorakoznak: Rodolfo, Cavaradossi, Radames, Alvaro, Kalaf, Enzo, Des Grieux. A trubadúr Manricója az egyik legkedvesebb szerepe, eddigi legnagyobb sikerét Rossini Tell Vilmosában aratta.

H. Sz.

A vezér (balról) az ünnepeltre (középtől) és az utód (jobbról) szerencséjére emeli poharát. (Fotó: Nagy László)

Tarnay Tamás székébe Siska András ült Búcsú a szerencsejátéktól

Nyugdíjba vonult Tarnay Tamás, a Szerencsejáték Rt. 3. sz. Területi Igazgatóság vezetője. Tegnap búcsúztatták kollégái Szegeden, a Royal Szállóban. Az esemé-

nyen ott volt dr. Pongrácz Antal, az Rt. elnök-vezérigazgatója, Siska András, az igazgatói szék új tulajdonosa, valamint régi munkatársai.

■ Úgy látszik, igaz, amit az egyik horoszkópban olvastam: ez az oroszlanok éve – mondja nevetve a művész, amikor az egyik próbaközi szünetben leülünk beszélgetni az öltözőjében. – Épp születésnapomon mutatkozhatok be a szegedi szabadtérin, ráadásul egy A trubadúr Leonoráját énekelhetem. Néha történnek még csodák! Leonora minden szoprán szerepálma, néhány év óta énekelem Budapesten. Mivel szegedi vagyok, 21 éves koromig itt tanultam a zeneművészeti főiskola ének- és zongorafőtanszakán, pontosan tudom a szegedi Dóm tér rangját, ismerem az itteni magas színvonalat. Mindig arról álmodtam, egyszer majd én is itt fogok énekelni. Borzasztóan boldog vagyok, hogy most ez is megadatott, és nagy öröm boldognak látni édesanyjamat, aki ma is itt él Petőfitelepen. Neki köszönhetem zenei indíttatásomat, hiszen már 3 éves koromban beíratott a zeneóvodába, ahonnan egészen a főiskoláig.

■ Miért szerzett az énekesi diploma mellé zongoratanári is?

– Csak 16 évesen kezdettem el énekelni, ezért 14 évesen folytattam a zongoratanulást. Elég jól ment, ezért a diplomáig meg sem álltam. Egyébként is azt gondoltam, az éneklésen kívül kell egy biztos kenyér, bár nem hiszem, hogy valaha is zongoratanítással fogok foglalkozni. Már a partitúra olvasásánál is óriási segítség az a sok-sok megtanult anyag, az összhangzatantól a zenetörténeten át a komolyan vett melléktárgyakig. Ezeknek is

Sokan nem értjük, hogyan lehetséges az, hogy egy énekesnő, aki megnyert több énekversenyt, akit szívesen látnak európa nagy operaházaiban, aki többfelé bemutatkozott már az amerikai kontinensen is, épp szülővárosában, Szegeden nem kapott eddig lehetőséget. Végre ma este megtörik a jég, és Temesi Mária – akit szegedi kislánként még Tóthnak hívtak – A trubadúr Leonorájaként bemutatkozhat a Dóm téri színpadon.

Egy álmom valóra válik A ma esti Leonora: Temesi Mária

köszönhetem, hogy akár két hét alatt is meg tudok tanulni egy szerepet. Nemrégiben volt például egy különleges beugrásom Zágrábban, Britten Háborús requiemjében énekeltem. Három napot volt rá, hogy megtanuljam a szöveget. Másfél napot bajlódtam a kottaképpel, ugyanis a zenekar, a kórus és a szopránzóla különböző ütemben volt írva egymás alá. Miután megfejtettem a keresztrejtvényt, már nem is volt olyan rettentően nehéz. Nagyon fontosnak tartom a külső kontrollt, ezért a mai napig énektanárhoz járok. Hálás lehetek a sorsnak, mert Szegeden Berdál Valika és Sinkó György voltak a tanárain. 1988 óta Adorján Ilona az énekmesterem, akitől hihetetlenül sokat köszönhetek mert olyan átfogó technikát adott át az énekléshez, mint amelyet zongoristaként birtokoltam.

■ Milyen volt az elmúlt évadja?

– Az Operaházban A walkírban Sieglindét énekeltem, talán ennek az alakításomnak köszönhetem, hogy megkaptam az idei Székely Mihály Emlékplakettet. Az utóbbi időben én lettem az Operaház ügyeletos beugrója, például a Wagner-premi-

er után két nappal Mozart Titusának Vitelliját kellett énekelnem, ami a mezzoszoprán mélységektől a kóloratúr magasságokig terjed. Sok feladatom van a következő szezonra is, de a külföldiekre egyelőre nem szeretnék beszélni, nehogy elkiabáljam... Az Operaházban Szimonov mesterrel mutatjuk be Wagner Siegfriedjét, amelyben Brünnhildét énekelem, tavasszal pedig Tosca-ként láthat a közönség.

■ A családjáról elárul valamit?

– A férjem orvos, Pintér Lászlónak hívják. Sok előnye van, hogy nem szakmabeli, így sokkal realisabban, józanabban látom a pályát. Van egy hároméves Martin Dominik névre keresztelt kisfiunk, akitől amikor nemrégiben megkérdeztek, mivel foglalkozik az anyukája, le-történ panaszkolt: operaénekes, sajnos. Igyekeztem helytállni a családban is, de elkerülhetetlen, hogy gyakran vagyunk egymástól távol.

■ Meglehetősen nagy a repertoárja...

– Mozart-, Verdi-, Wagner-, Csajkovszkij- és Puccini szerepeket egyaránt énekelek, sőt a legnehezebb oratóriumok, dalciklusok is szerepelnek a repertoáromon. A

Szegedről indult.
(Fotó: Gyenes Kálmán)

trubadúr Leonorája egy jól felépített, de hangigényes, technikai és érzelmi sokszínűség miatt nagyon nehéz szerep. Sokszor mégsem érzem nehéznek, mert nagyon közel áll hozzám. Nagy Verdi-kantilénákat kell benne énekelni, amihez nagyon jó légzés technikával, támasszal kell rendelkezni. A kóloratúrához is biztos technika szükséges. A figura is összetett, Leonora először egy szerelmes fiatal nő, aki a második színelőadásokor már nagy bölcsességgel kész lemondani a földi élet dolgairól, amikor pedig börtönbe kerül a jegyese, kész meghalni érte. Az ilyen önfelá-

dozó hősnők nagyon gyakoriak Verdinél.

■ Hogyan tekint erre a figurára egy mai modern nő?

– Azt hiszem ma is vannak hasonló lemondások, önfeláldozások, csak nem ennyire sarkított formában. A nők ugyan nem isznak mérget a gyűrűjükből, de úgy látom a környezetemben, nagyon kemény lemondások vannak az életben. Az opera alapszituációjának lényege nagyon könnyen átvihető a mába, mert az élet nagyon sok embert kényszerít önfeláldozásra azért, akit szeret.

■ Sokan árgus szemekkel figyelik a két Szegedről indult Leonora bemutatkozását. Zavarja?

– Ennek csak pozitívumait érzem, talán sohasem énekelhettem volna itt, ha nem egymást követő napon lett volna a két előadás. Annak ellenére, hogy én is szegedi vagyok, és szép nemzetközi sikereket értem el, eddig nem kaptam új lehetőséget a bemutatkozásra. Most nagyon hálás vagyok a sorsnak. Ezen a pályán egyébként is állandó verseny van, egy ilyen bemutatkozás doppingolja az énekeseket. Szerintem a néző számára is roppant izgalmas, hogy két különböző személyiséget, két technikával, más hanganyaggal, különböző érzelmvilággal hogyan építi fel a szerepet.

Hollósi Zsolt

Szabad a színház...

A Szabad Színházak Nemzetközi Találkozójának mai programja. SZÍNHÁZI ELŐADÁSOK: JATE Klub, 19 óra: Kinetik Színház (Moszkva): Samsa táncok – Kafka nyomán és Tea két személyre; Régi Zsinagóga, 22 óra: Derevo Színház (Szentpétervár): Meglepetés est; Régi Zsinagóga, 24 óra: Szarnyak Színház (Budapest): Régi szép idők, Függőjáték, Asztaltánc, Sétatér. ZENEI PROGRAM: Kass Szálló,

20.30 óra: Roman „Rastem” Dubinikov tatár zenész (Novosibirszk). FILMES PROGRAMOK: Belvárosi Mozi-Kamaraterem, 17-19 óráig: Válogatás a győri Mediawave Nemzetközi Vizuális Fesztivál filmjeiből – Filmek a volt Szovjetunió területéről IV.: Boris Artemchuk: Egyenesen; Alexij Kharitidi: Gagarin; Viktor Kossakovskij: A Belov-család. KIÁLLÍTÁSOK: Kass Szálló: The-alter '94 – Révész Róbert fotói és

Samira Sinai (Irán) szőnyegterv kiállítás.

A fesztivál vasárnapi programja. SZÍNHÁZI ELŐADÁSOK: JATE Klub, 19 óra: Kinetik Színház (Moszkva): Samsa táncok – Kafka nyomán és Tea két személyre; Tantszínház, 19 óra: Utolsó Vonal (Budapest): YSA por és homu; Kálvin téri Fürdő, 20.30 óra: Balog József-Geltz Péter (Szeged-Budapest): Gibraltar Exit – Munkabemutató; Régi Zsinagóga, 22 óra: Derevo Színház (Szentpétervár): A női vonal keresése. ZENEI PROGRAM: Kass Szálló, 21 óra: Garaboncos Együttes (Zenta-Szeged-Csőka-Budapest).